

GEOGRAFI

KONTROLLIMI EKSTERN I DIJES SË NXËNËSVE
NË FUND TË CIKLIT TË TRETË TË SHKOLLËS FILLORE

MAJ, VITIT MËSIMOR 2014/2015

UDHËZIM

Testi nga gjeografia zgjat **70 minuta**.

Numri maksimal i pikëve është **100**. Detyra e cila nuk është zgjidhur saktë **nuk sjell** pikë negative.

Në provim nuk lejohet:

- prezantimi i rrejshëm,
- shikimi i detyrave të provimit para se të jap leje mësimdhënësi kujdestar,
- pengimi i nxënësve tjerë,
- përdorimi i mjeteve të palejuara,
- futja e ushqimit në provim (lejohet vetëm uji),
- mosrespektimi i shenjës për përfundimin e provimit.

Mjetet e lejuara janë: lapsi i thjeshtë dhe goma, lapsi kimik dhe korrektori.
Punimi i nxënësit duhet të shkruhet me laps kimik.

SHIFRA E NXËNËSIT

Në detyrat në vazhdim rrethoni shkronjën para përgjigjes së saktë.

1. Çfarë janë atolet?

- A. ishuj koral
- B. liqen i vogël
- C. deltë moçalore
- D. lloj mineralesh

1 pikë

2. Murtaja e bardhë është emri për:

- A. shpopullim
- B. emigracion
- C. epidemi
- D. sëmundje infektive

1 pikë

3. Maja më e lartë e gjysmësferës jugore të Tokës është:

- A. Akongava
- B. Çimboraso
- C. Koropuna
- D. Kotopaksi

1 pikë

4. Nga qytetet e dhëna rrethoje atë që ka më së pakëti ditë me erë gjatë vitit.

- A. Nikshiqi
- B. Plevla
- C. Ulqini

1 pikë

Me kujdes lexoni pohimet e dhëna dhe caktoni nëse janë të sakta (S) apo të pasakta (P). Rrethojë (S) nëse mendon se konstatimi është i saktë, gjegjësisht (P) nëse mendon se pohimi është i pasaktë.

5. Përcaktoju ndaj pohimeve.

A. Ylli Polar është i dobishëm për orientim në të gjithë sipërfaqen e tokës	S	P
B. Gjeomorfologjia është disiplinë fiziko-gjeografike	S	P
C. Në kufirin e pllakave litosfere nuk ka vullkane	S	P
D. Ngrohja globale për pasojë ka shkrirjen e akullnajave	S	P

4 pikë

6. Përcaktoju ndaj pohimeve.

A. Bosnja dhe Hercegovina është kryesisht shtet i rrafshët	S	P
B. Maqedonia është shtet bregdetar	S	P
C. Në Kopaonik ndodhet qendra më e madhe turistike në Serbi	S	P
D. Rijeka është qytet në Kroaci	S	P

4 pikë

7. Përcaktoju ndaj pohimeve.

A. Monsunet janë erërat më të njohura periodike	S	P
B. Një nga rajonet më të pasura në botë me boksitë dhe minerare të hekurit është rajoni i Guinesë në Afrikë	S	P
C. Alaska ka prodhimin më të madh të pemëve dhe rrushit në SHBA	S	P
D. Në Amerikën e Jugut jeton gjitari më i njohur trastor – kanguri	S	P

4 pikë

8. Përcaktoju ndaj pohimeve.

A. Fusha më e madhe karstike në Mal të Zi është ajo e Nikshiqit	S	P
B. Liqeni i Shkodrës është krijesë tektonike dhe karstike	S	P
C. Ivanova Korita në Llovqen janë fushë karstike	S	P
D. Durmitori ngritët nga sipërfaqja e liqenit	S	P

4 pikë

Në detyrat në vazhdim çdo kuptimi në kolonën e majtë mund t'i bashkoni vetëm një nocion nga kolona e djathtë. Është e domosdoshme që mbi vija pranë numrit që tregon kuptimin në kolonën e majtë të shkruani shkronjën e përgjigjes së saktë nga kolona e djathtë. Keni kujdes, një përgjigje në anën e djathtë është e tepërt.

9. Bashkoni.

1. Vendi ku krijohet akullnaja	A. cirku
2. Procesi i shkatërrimit të relievit ekzistues dhe heqja e materialit	B. erozioni
3. Lugina e lumit me anë të pjerrëta	C. klifi
4. Seksionet e pjerrëta në breg të deteve dhe liqeneve	D. gryka
5. Shtyllat që varen nga tavanet e shpellave	E. laguna
	F. stalaktitiet

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5 pikë	
--------	--

10. Bashkoni nocionet fiziko – gjeografike me emërtimet e tyre.

1. Briri i Afrikës	A. laguna
2. Anadollia	B. gadishulli
3. Atakama	C. shkretëtira
4. Krakatau	D. lumi
5. Lërimet	E. pllaja
	F. vullkan

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5 pikë	
--------	--

11. Bashkoni nocionet:

1. Karuç	A. liqeni
2. Liveroviqi	B. syri i liqenit
3. Sveti Stefan	C. mali
4. Trashte	D. tombolo
	E. gjiri

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 pikë	
--------	--

Pyetjet e tipit të hapur:

12. Nëse në hartë është shkalla 1:50 000, kurse gjatësia e një rruge 120 mm, sa është e gjatë rruga në natyrë me kilometra? _____.

HAPËSIRA PËR LLOGARITJE.

--

1 pikë

13. Përgjigju në pyetjet në vazhdim:

A. Ku bien rrezet e Diellit nën këndin e drejtë më 23 shtator? _____

B. Sa zgjatë koha prej agimit deri në mbrëmje dhe sa mbrëmja në gjysmësferën veriore më 23 shtator. _____

C. Në cilën paralele rrezet e Diellit bien një herë në këndin e drejtë në gjysmësferën jugore? _____

D. Në cilën paralele rrezet e Diellit bien nën këndin e drejtë më 21 mars?

_____

4 pikë

14. Për cilin tip të klimës lidhet paraqitja e bashkësive bimore në vazhdim.

A. Selvasi _____

B. Stepat _____

C. Tundrat _____

3 pikë

15. Shikoje figurën.

A. Si quhet dukuria natyrore e cila ka mundur të shkaktojë një katastrofë nga figura.

_____

B. Ceke një nga shkaktarët e paraqitjes së kësaj dukurie natyrore.

_____

2 pikë

16. Ceki dy gadishuj të Evropës Veriore.

A. _____

B. _____

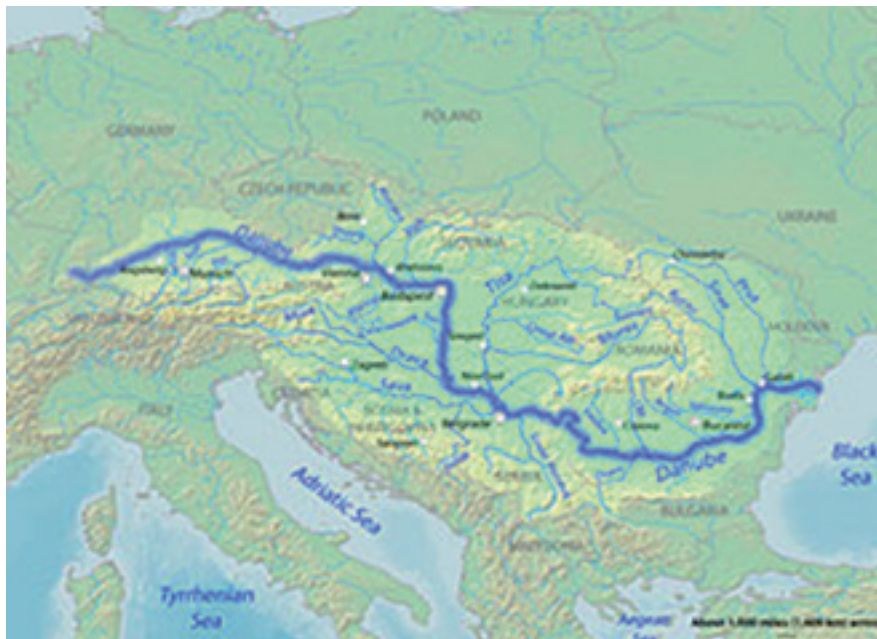
2 pikë

17. Plotësoji fjalitë:

Tre vullkanet më të njohur në Evropë janë Hekla, Vezuvi dhe Etna. Dy nga tre vullkanet e përmendur gjenden në shtetin _____ . Një nga tre vullkanet e cekur është në një gadishull, dhe ky është _____. Dy nga tre vullkanet ndodhen në ishujt, dhe këta ishuj janë: _____ dhe _____.

4 pikë

18. Danubi me 2850 km është lumi i dytë me gjatësi në Evropë. Buron nën malin Shvarcvald, kurse derdhet në Detin e Zi. Ceki katër shtete nëpër të cilat rrjedh Lumi Danub.

- A. _____
- B. _____
- C. _____
- D. _____

4 pikë

19. Shikoj figurat. Cilat qyteteve të Evropës u përkasin pamjet në vijim si kartëvizita?

A.

B.

A. _____

B. _____

2 pikë	
--------	--

20. Plotësoji fjalitë:

A. Kanali i Suezit i bashkon dy detet _____ dhe _____.

B. Kanali i Panamasë i bashkon dy oqeanet _____ dhe _____.

4 pikë	
--------	--

21. Plotësoji fjalitë:

A. Azinë nga Evropa e ndan një mal dhe një lum me të njëjtin emër dhe ky është

_____.

B. Deti i Beringut Azinë e ndan nga _____.

C. Arkipelagu i Malajës Azinë e lidhë me _____.

3 pikë

25. Në pjesën Jugore të Azisë që e përplasin valët e Oqeanit Indian, ndodhen tre gadishuj të mëdhenj:

A. _____,

B. _____,

C. _____.

3 pikë

23. Cilat dy shtete, në fillim të shekullit të njëzet, kanë qenë të vetmet që kanë qenë të lira në truallin e Afrikës?

A. _____

B. _____

2 pikë

24. Nocionet e dhëna të relievit të Amerikës radhiti nga lindja deri në perëndim: Malet Apallaçe, Siera Nevade, Malet Shkëmbore, Baseni i Madh, Rrafshnalta Ozark.

A. _____

B. _____

C. _____

D. _____

E. _____

4 pikë

25. Plotësoje fjalinë:

Ishujt Havai janë me origjinë _____ dhe i takojnë shtetit të _____.

2 pikë

26. Plotësoje fjalinë:

Dega më e vjetër dhe më e rëndësishme e blegtorisë në Australi është _____, e cila jep 1/3 e prodhimit botëror _____.

2 pikë

27. Në mes të cilave shtete gjendet Liqeni i Titikakas?

A. _____

B. _____

2 pikë

28. Plotësoje fjalinë:

Në figurë është paraqitur bornaja e madhe me emrin Debeli namet që është e vetmja _____ bashkëkohore në Mal të Zi dhe gjendet në malin _____.

2 pikë

29. Caktoje.

A. Në cilën gjerësi gjeografike ndodhet Zhablaku _____.

B. Në cilën gjatësi gjeografike ndodhet Zhablaku _____.

2 pikë

30. Ceki dy liqene në Mal të Zi që janë formuar në basenet terminale prapa morenave ballore të akullnajave të dikurshme

A. _____

B. _____

2 pikë

31. Vendosi përgjigjet në hartë në mënyrën vijuese:

A. Në hartën numër 1 shënoje Ruminë

B. Me numrin 2 Lushticën

C. Me numrin Rrafshinën e Zetës

D. Me numrin 4 Fushën e Nikshiqit

E. Me numrin 5 kanjonin e Lumit Tara

F. Me numrin 6 Liqenin e Plavës

6 pikë

32. Shënoji emrat e LUMENJVE nga harta.

A. Nën numrin 1 është _____

B. Nën numrin 2 është _____

C. Nën numrin 3 është _____

3 pikë

33. Plotësoje fjalinë:

Mosha mesatare e popullsisë në Mal të Zi është 37,2 vjeç. Mosha mesatare _____ e popullsisë është më e madhe dhe është 38,4 vjeç. Në Mal të Zi lindin më shumë fëmijë në _____.

2 pikë

34. Përgjigju në pyetje.

- A. Ceki shtigjet e skijimit në Durmitor _____
- B. Ceki shtigjet e skijimit në Bjellasicë _____
- C. Cili shteg i skijimit është paraqitur në figurë _____

3 pikë

35. Ceki dy parqe nacionale në Mal të Zi, të cilat përveç rëndësisë natyror-gjeografike kanë edhe një rëndësi kulturore-historike.

- A. _____
- B. _____

2 pikë

E PLOTËSON KOMISIONI PËR VLERËSIM

Numri i përgjithshëm i pikëve të fituara në test: _____

Nota: _____

KOMISIONI:

_____

_____

VLERËSUESI KRYESOR: _____

Data _____ 2015